

การจัดการความรู้ คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ด้านการวิจัย ประเด็นการทำผลงานวิจัยเพื่อสร้างผลงานทางวิชาการ

การทำผลงานทางวิชาการ

การพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ให้พิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งผลการสอน ผลงานทางวิชาการ และจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ การพิจารณาแต่งตั้งในวาระแรกกระทำได้ ๒ วิธี คือ การแต่งตั้งโดยวิธีปกติ และการแต่งตั้งโดยวิธีพิเศษ

1. การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการโดยวิธีปกติให้ดำเนินการดังนี้

1.1 การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์

1.1.1 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง

ในกรณีที่สามารถศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ดำรงตำแหน่งอาจารย์ และได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าเก้าปี หรือในกรณีที่สามารถศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ดำรงตำแหน่งอาจารย์ และได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือในกรณีที่สามารถศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า ดำรงตำแหน่งอาจารย์ และได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้ใดได้ออนหรือย้ายมาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษา หากผู้นั้นเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์พิเศษในสถาบันอุดมศึกษาที่ ก.พ.อ. รับรอง และได้สอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสองหน่วยกิต/ทวิภาค อาจนำระยะเวลาระหว่างเป็นอาจารย์พิเศษในภาคการศึกษาที่สอนนั้นมาเป็นเวลาในการขอแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ โดยให้คำนวณเวลาในการสอนพิเศษให้สามในสี่ส่วนของเวลาที่ทำการสอนกรณีที่อาจารย์ผู้ใดได้รับวุฒิเพิ่มขึ้น ให้นำเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ก่อนได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นและเวลาที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์หลังจากได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นรวมกัน เพื่อขอแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ได้ตามอัตราส่วนของระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง

1.1.2 ผลการสอน มีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา และมีความชำนาญในการสอน และเสนอเอกสารประกอบการสอนที่ผลิตขึ้นตามภาระงานสอน ในกรณีที่ผู้ขอ กำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้ทำการสอนหลายวิชาซึ่งแต่ละวิชานั้นมีผู้สอนร่วมกันหลายคน จะต้องเสนอ เอกสารประกอบการสอนในทุกหัวข้อที่ผู้ขอ กำหนดตำแหน่งเป็นผู้สอน ซึ่งมีคุณภาพดี และได้ใช้ประกอบการ สอนมาแล้ว โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดในข้อบังคับของสภาสถาบัน

1.1.3 ผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วยผลงาน ต่อไปนี้

1.1.3.1 ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือ

1.1.3.2 (1) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดี และ (2) ผลงานแต่งหรือเรียบ เรียง ตำรา หนังสือ หรือบทความทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด

1.1.4 จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ การพิจารณากำหนดตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ต้อง คำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ดังนี้

(1) ต้องมีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเองและไม่ลอกเลียนผลงานของผู้อื่น รวมทั้งไม่นำผลงานของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่

(2) ต้องให้เกียรติและอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเอง และแสดงหลักฐานของการค้นคว้า

(3) ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นและสิทธิมนุษยชน

(4) ผลงานทางวิชาการต้องได้มาจากการศึกษาโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์ ไม่มีอคติมาเกี่ยวข้อง และเสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการวิจัยโดยหวังผลประโยชน์ส่วนตัว หรือต้องการสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น และเสนอผลงานตามความเป็นจริงไม่ขยายข้อค้นพบใดปราศจากการตรวจสอบยืนยันในทางวิชาการ

(5) ต้องนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย

1.2 การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

1.2.1 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์และปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

1.2.2 ผลการสอน มีชั่วโมงสอนประจำวิชาหนึ่งวิชาใดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา และมีความชำนาญพิเศษในการสอน และเสนอเอกสารคำสอนที่ผลิตขึ้นตามภาระงานสอน ในกรณีที่ผู้ขอ กำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้ทำการสอนหลายวิชาซึ่งแต่ละวิชานั้นมีผู้สอนร่วมกันหลายคนจะต้องเสนอ เอกสารคำสอนในทุกหัวข้อที่ผู้ขอ กำหนดตำแหน่งเป็นผู้สอนซึ่งมีคุณภาพดี และได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้ว โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน ข้อบังคับของสภาสถาบัน

1.2.3 ผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วยผลงาน ต่อไปนี้

1.2.3.1 ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือ

1.2.3.2 (1) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดี และ (2) ผลงานแต่งหรือเรียบเรียง ตำรา หรือหนังสือ ซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนดผลงานทางวิชาการ ตามข้อ 1.2.3 (1) และ (2) ต้องไม่ซ้ำกับผลงานที่ได้เคยใช้สำหรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มาแล้ว ทั้งนี้ จะต้องมผลงานทางวิชาการที่เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ด้วย

1.2.4 จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ในการพิจารณากำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์ต้อง คำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1.1.4

1.3 การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์

1.3.1 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์และได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

1.3.2 ผลการสอน มีชั่วโมงสอนประจำวิชาหนึ่งวิชาใดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา และมีความเชี่ยวชาญในการสอน โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของสภาสถาบัน

1.3.3 ผลงานทางวิชาการ ผู้ขออาจเสนอผลงานทางวิชาการได้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ประกอบด้วยผลงาน ต่อไปนี้

(1) 1.3.3.1 ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีมาก และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือ

1.3.3.2 ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดีมากและ(2) ผลงานแต่งตำรา หรือหนังสือ ซึ่งมีคุณภาพดีมาก และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด

วิธีที่ 2 ประกอบด้วยผลงาน ต่อไปนี้

(1) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีเด่น และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือ

(2) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดีเด่น หรือ

(3) ผลงานแต่งตำรา หรือหนังสือ ซึ่งมีคุณภาพดีเด่น และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนดผลงานทางวิชาการตามข้อ 1.3.3 (1) (2) และ (3) ต้องไม่ซ้ำกับผลงานที่ได้เคยใช้สำหรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์มาแล้ว ทั้งนี้ ต้องมีผลงานทางวิชาการที่เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ด้วย

1.3.4 จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ในการพิจารณากำหนดตำแหน่งศาสตราจารย์ต้องคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1.1.4

ขั้นตอนการผลงานทางวิชาการ

การวางแผน

1. ต้องตั้งเป้าหมาย คือ ต้องทำแผนการทำงานทางวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ และควรกำหนดวัน เดือน ปี ที่จะส่งผลงานเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ
2. ควรวางแผนการขอผลงานทางวิชาการให้สอดคล้องกัน ทั้ง ผศ. และ รศ. ให้สอดคล้องกับวิชาที่สอน ทั้งการเขียนเอกสารประกอบการสอน ตำรา หนังสือ และการทำงานวิจัย
3. ศึกษาเกณฑ์ และเงื่อนไขในการขอผลงานทางวิชาการ

การสร้างผลงานวิชาการ

1. เทคนิคการเขียนเอกสารประกอบการสอน

- 1.1 เลือกเขียนเอกสารประกอบการสอนที่ตนเองถนัดมากที่สุดเพื่อเป็นการสร้างกำลังใจในการทำงาน ไม่ให้เกิดการท้อแท้ระหว่างการทำงาน
- 1.2 ทำแผนการเขียนเอกสารการสอน โดยใน 1 วิชา ควรมียาวน้อย 8-9 บท เนื้อหาที่จะเขียนต้องครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา
- 1.3 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเพื่อนำมาสร้างเป็นบทเรียนแต่ละบท และศึกษาหัวข้อย่อยที่จำเป็นต้องมีในแต่ละบท มาเขียนลงในแผนการเขียน
- 1.4 ค้นคว้าเอกสารอ้างอิง เช่น ตำรา หนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัย เพื่อนำมาเขียนเป็นเนื้อหาในแต่ละบท
- 1.5 องค์ประกอบที่ต้องมีในแต่ละบท แผนบริหารการสอนประจำบท บทนำ เนื้อหา บทสรุป แบบฝึกหัดทบทวน และเอกสารอ้างอิง โดยบทนำ และบทสรุปนั้นผู้เขียนควรเขียนโดยใช้การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง ไม่ควรคัดลอกจากเอกสารอ้างอิง หรือควรนำผลงานวิจัยของตนเองมาเป็นส่วนหนึ่งของการสรุป หรือข้อค้นพบเพิ่มเติมจากงานวิจัยที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบท
- 1.6 การเขียนเอกสารประกอบการสอนควรมีเนื้อหาที่ถ่ายทอดด้วยตนเองอย่างน้อย 1 บท หรือร้อยละ 25 ของเนื้อหาทั้งหมดในเอกสารประกอบการสอน
- 1.7 เอกสารทุกอย่างที่นำมาอ้างอิงต้องเก็บไว้จนกว่าจะได้ตำแหน่งทางวิชาการที่ยื่นเสนอขอ

- 1.8 ให้เขียนให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มการเขียนเอกสารประกอบการสอน
- 1.9 ควรทำเอกสารอ้างอิงไปพร้อมๆ กับการเขียนเนื้อหาที่มีการอ้างอิงเพื่อป้องกันการหลงลิ้ม

2. เทคนิคการทำวิจัย

- 2.1 เลือกหัวข้อวิจัยให้ตรงตามสาขาที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการ
- 2.2 เลือกหัวข้อที่แตกต่างและท้าทาย
- 2.3 งานวิจัยมีขั้นตอนและระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง แสดงถึงความก้าวหน้าทางวิชาการ
- 2.4 มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้ใหม่
- 2.5 ประโยชน์ของงานวิจัยเป็นที่ยอมรับในการนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง
- 2.6 มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง และกว้างขวาง
- 2.7 ไม่มีการลอกเลียนงานวิจัยของนักวิจัยอื่น
- 2.8 งานวิจัยมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในการสอน เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้
- 2.9 มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารที่ได้รับการยอมรับ และมีการกลั่นกรองโดยกองบรรณาธิการ หรือมี peer review
- 2.10 สัดส่วนของการทำงานวิจัยในกรณีที่มีผู้วิจัยร่วมต้องร้อยละ 80
- 2.11 มีการรายงานผลที่ชัดเจนและมีการกล่าวอ้างงานวิจัยมาประกอบการวิจารณ์และการอภิปราย

3. เทคนิคการเขียนตำรา

- 3.1 ตำราจะมืองค์ประกอบที่เหมือนกับเอกสารประกอบการสอน แต่ไม่ต้องมีแผนบริหารการสอน และไม่ต้องตีพิมพ์เหมือนกับหนังสือ
- 3.2 ประสบการณ์จากการสอนมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้เขียนสามารถกำหนดการเขียนได้ เช่น เรื่องใดที่พบว่านักศึกษาไม่ค่อยเข้าใจ การเขียนต้องขยายเรื่องนั้นให้มากขึ้น และต้องเขียนให้เหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน
- 3.3 การเขียนคำนำควรเขียนให้เห็นความเป็นมาเป็นไปของตำรา รวมทั้งแรงบันดาลใจ สามารถเขียนได้หลายหน้าแต่ต้องมีเนื้อหาสาระ ไม่เป็นน้ำท่วมทุ่ง
- 3.4 การเขียนตำราในแต่ละบทควรมีวัตถุประสงค์ช่วงต้นบท และควรมีบทสรุปตอนท้ายบท
- 3.5 ผลงานของนักศึกษาซึ่งได้จากการเรียนการสอนในวิชา ผู้เขียนสามารถนำมาเป็นตัวอย่างในตำราได้
- 3.6 สามารถนำลูกเล่นต่างๆ มาใช้เพื่อให้ตำราให้มีชีวิตชีวา เช่น การใส่รูป แผนผัง ตาราง กลอน ลูกเล่นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน โดยศึกษาจากการอ่านตำราของผู้อื่น และออกแบบให้สวยงาม รวมทั้งหน้าปกต้องสวยงาม
- 3.7 สำคัญมาก คือ การนำข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ มาใช้ ต้องมีการเขียนอ้างอิง และควรบันทึก Source (อ้างอิง) ทันที มิฉะนั้นจะใช้เวลานานกว่าจะหา/สืบค้นเจอใหม่อีกครั้ง
- 3.8 การหา reader ช่วยอ่านตำรา เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เขียนได้นำตำราไปปรับปรุงให้ดีขึ้น ยิ่งอ่านมากคนยิ่งดี ผู้เขียนต้องยอมลงทุนในส่วนนี้บ้าง แม้แต่นักศึกษาก็ควรให้ช่วยงานเพราะเป็นผู้ใช้ตำราโดยตรง
- 3.9 การใช้คำในตำราต้องให้คงเส้นคงวา (consistency) เนื่องจากการทำตำราต้องใช้เวลาาน อาจทำให้คำที่ใช้ไม่เหมือนเดิมได้
- 3.10 การเขียนตำราต้องวางแผนให้มีการเผื่อเวลาสำหรับให้ผู้อื่น รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิช่วยอ่านให้
- 3.11 เนื้อหาแต่ละบทต้องมีน้ำหนักที่เท่ากัน

3.12 มีการเผยแพร่ตำราให้กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับตำราที่เขียน

อุปสรรคและปัญหา

1. การแบ่งเวลาในการทำผลงานทางวิชาการ เนื่องจากมีภาระงานมาก และมีงานอื่นแทรกตลอดเวลาในการทำงานตามพันธกิจ
2. เกิดความท้อแท้ในระหว่างการทำผลงานทางวิชาการ เนื่องจากมีความคิดว่ายาก และไม่มีความกดดันในงานที่ทำ
3. งานที่ทำไม่มีคุณภาพที่จะสามารถขอผลงานทางวิชาการได้เนื่องจากขาดการวางแผนในการทำงาน

แนวทางแก้ไข

1. ต้องวางแผนในการทำงาน
2. สร้างความสัมพันธ์ในการทำงานทุกพันธกิจให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ตนเองเหนื่อยน้อยลง
3. มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำผลงานทางวิชาการ
4. ศึกษาข้อมูลละเอียดเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

1. Cop-research ประสบการณ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
2. ศาสตราจารย์ ดร. พจน์ สะเพียรชัย. (2554). แนวทางการพิจารณาประเมินผลงานทางวิชาการ. มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นิธิยา รัตนานนท์. (____).ทำอย่างไรถึงจะประสบความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการ. คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ เล่ม ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๓๙ ง

.....ผู้เรียบเรียง

(อาจารย์น้ำฝน เบ้าทองคำ)

คณะกรรมการบริหารงานวิจัย คณะครุศาสตร์

.....ผู้ตรวจสอบ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรวงพร กุศลส่ง)

ประธานสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

.....ผู้รับรอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดำรงสิทธิ์ ปทุมมาศ)

คณบดีคณะครุศาสตร์